

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 186 (XXX) — Nr. 979

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Marti, 20 noiembrie 2018

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 460 din 5 iulie 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 367 alin. (1) și alin. (3) din Codul penal, art. 3 alin. (3) și alin. (4) și ale art. 4 alin. (9), alin. (11) și alin. (13) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013 privind unele măsuri pentru îmbunătățirea și reorganizarea activității Agenției Naționale de Administrare Fiscală, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, a dispozițiilor art. 172 alin. (10) și alin. (12), art. 375 și art. 377 din Codul de procedură penală, ale art. 248 din Codul penal din 1969 și ale art. 297 alin. (1) din Codul penal cu referire la art. 13 ² din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție	2–10
HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI	
879. — Hotărâre privind înființarea Comitetului Național pentru Limitarea Rezistenței la Antimicrobiene	11–12
915. — Hotărâre privind decertificarea definitivă a unor cheltuieli cuprinse în declarația finală de cheltuieli și aplicația de plată a soldului final aferentă Programului de cooperare transfrontalieră România—Bulgaria 2007—2013	13
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
510. — Ordin al președintelui Autorității Naționale de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice privind modificarea tarifelor de acordare și menținere a licențelor/autorizațiilor eliberate în domeniul serviciilor comunitare de utilități publice	14–15

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 460**

din 5 iulie 2018

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 367 alin. (1) și alin. (3) din Codul penal, art. 3 alin. (3) și alin. (4) și ale art. 4 alin. (9), alin. (11) și alin. (13) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013 privind unele măsuri pentru îmbunătățirea și reorganizarea activității Agenției Naționale de Administrare Fiscală, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, a dispozițiilor art. 172 alin. (10) și alin. (12), art. 375 și art. 377 din Codul de procedură penală, ale art. 248 din Codul penal din 1969 și ale art. 297 alin. (1) din Codul penal cu referire la art. 13² din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Daniela Ramona Marițiu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Marinela Mincă.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 367 alin. (1) și alin. (3) din Codul penal, a dispozițiilor art. 3 alin. (3) și alin. (4) și ale art. 4 alin. (9), alin. (11) și alin. (13) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013 privind unele măsuri pentru îmbunătățirea și reorganizarea activității Agenției Naționale de Administrare Fiscală, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, a dispozițiilor art. 172 alin. (10) și alin. (12), art. 375 și art. 377 din Codul de procedură penală, a dispozițiilor art. 248 din Codul penal din 1969 și a dispozițiilor art. 297 alin. (1) din Codul penal cu referire la art. 13² din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, excepție ridicată de Bogdan Mihai Neamu și Cătălin Liviu Boaru în Dosarul nr. 1.779/114/2016 al Tribunalului Buzău — Secția penală. Excepția formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.641D/2017.

2. La apelul nominal răspunde autorul excepției Bogdan Mihai Neamu, personal și asistat de avocat Dragoș Mihai Ciob, cu delegație depusă la dosar. De asemenea, pentru autorul excepției Boaru Cătălin Liviu răspunde avocat Pîrlog Gabriel, cu delegație depusă la dosar. Lipsesc celelalte părți. Procedura de citare este legal îndeplinită. Magistratul-asistent referă asupra notelor scrise depuse la dosar de partea Agenția Națională de Administrare Fiscală, prin care aceasta solicită respingerea excepției, ca neîntemeiată.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul avocatului Dragoș Mihai Ciob, care solicită admiterea excepției de neconstituționalitate. Apreciază că dispozițiile art. 367 din Codul penal sunt neconstituționale, deoarece noțiunile „inițierea”, „constituirea”, „aderarea” și „sprijinirea” sunt lipsite de claritate și predictibilitate, destinatarul normei juridice neputându-și adapta conduita la cerințele legale. Mai mult, dispozițiile criticate nu fac deosebirea între acțiunile care reprezintă elementul material al laturii obiective, neputându-se diferenția, din perspectivă temporală, între momentul de la care se poate vorbi de inițierea unui grup infracțional și momentul de constituire a acestuia.

4. În ceea ce privește dispozițiile art. 3 alin. (3) și alin. (4) și ale art. 4 alin. (9), alin. (11) și alin. (13) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013 și dispozițiile art. 172 alin. (10) și alin. (12) din Codul de procedură penală apreciază că și acestea sunt neconstituționale. Arată că în cadrul parchetelor au fost detașați anumiți specialiști din cadrul structurilor antifraudă, care, la solicitarea procurorului, efectuează constatări tehnico-științifice având în vedere doar obiectivele stabilite de procuror. Astfel, pe de-o parte, inculpatul nu are posibilitatea de a stabili propriile obiective în cadrul efectuării acestor constatări, iar, pe de altă parte, expertul parte nu poate participa la efectuarea acestor constatări. Mai mult, dispozițiile art. 172 alin. (10) și alin. (12) din Codul de procedură penală nu mai prevăd obligativitatea efectuării unei expertize atunci când rezultatele constatării sunt contestate, lăsându-se la latitudinea procurorului încuviințarea efectuării unei expertize, ceea ce încalcă dreptul la apărare.

5. În ceea ce privește dispozițiile art. 375 și art. 377 din Codul de procedură penală, arată că acestea determină instanța ca, în unele cazuri, să utilizeze două proceduri — procedura simplificată și procedura de drept comun. Prin această reglementare se încalcă dreptul la apărare al inculpaților care sunt judecați potrivit procedurii de drept comun.

6. Referitor la dispozițiile art. 248 din Codul penal din 1969 și la cele ale art. 297 alin. (1) din Codul penal cu referire la art. 13² din Legea nr. 78/2000, susține că acestea sunt neconstituționale, deoarece legiuitorul nu a pus de acord aceste dispoziții cu cele reținute de instanța de contencios constituțional în Decizia nr. 405 din 15 iunie 2016. Apreciază că, prin expirarea termenului de 45 de zile, prevăzut de art. 147 alin. (1) din Constituție, dispozițiile art. 248 din Codul penal din 1969 și cele ale art. 297 alin. (1) din Codul penal și-au încetat aplicabilitatea în întregime.

7. Având cuvântul, domnul avocat Gabriel Pîrlog solicită admiterea excepției de neconstituționalitate. Arată că noțiunea „act” din cuprinsul dispozițiilor criticate nu este circumstanțiată la o anumită natură a acestuia, ceea ce determină o neclaritate a textului.

8. Reprezentantul Ministerului Public solicită respingerea excepției de neconstituționalitate. În ceea ce privește dispozițiile art. 367 din Codul penal, arată că acțiunile care reprezintă elementul material al laturii obiective al acestei infracțiuni sunt identice cu elementul material al infracțiunilor ce erau prevăzute de art. 7 și art. 8 din Legea nr. 39/2003 și art. 323 din Codul penal din 1969. Aceste noțiuni beneficiază de o continuitate de reglementare, ele regăsindu-se în aceeași formă atât în noul Cod penal, cât și în dispozițiile anterioare. Prin sancționarea acestei infracțiuni, legiuitorul a înțeles să sancționeze

pluralitatea constituită, în considerarea pericolozității sale ce decurge din chiar scopul constituirii unei astfel de grupări — acela al săvârșirii de infracțiuni. Astfel, nu este necesar să se fi comis infracțiunea în scopul săvârșirii căreia grupul s-a constituit, acest lucru rezultând din folosirea noțiunii „inițiere”. Prin „constituire” se înțelege activitatea de organizare, de punere a bazei unei astfel de grupări. Prin „aderare” se înțelege exprimarea intenției de a intra într-un astfel de grup, iar prin „sprijinire” se înțelege orice activitate de ajutor, de susținere a unui astfel de grup. Preluând aceleași noțiuni anterioare, explicate atât de doctrină, cât și de jurisprudență, legiuitorul a asigurat o continuitate de incriminare, fără a se încălca prevederile constituționale invocate.

9. În ceea ce privește dispozițiile art. 3 alin. (3) și alin. (4) și ale art. 4 alin. (9), alin. (11) și alin. (13) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013, apreciază că acestea sunt constituționale. Arată că specialiștii detașați sunt supuși autorității parchetului în cadrul căruia își desfășoară activitatea. Mai mult, pe toată durata detașării, aceștia nu pot primi de la organele ierarhic superioare din cadrul Agenției Naționale de Administrare Fiscală niciun fel de însărcinare. Așadar, nu se poate susține că aceștia sunt lipsiți de imparțialitate. În ceea ce privește dispozițiile art. 172 alin. (10) și alin. (12) din Codul de procedură penală, susține că acestea sunt constituționale. Abilitatea specialiștilor detașați de a întocmi rapoartele de constatare nu este neconstituțională, deoarece nu există o ierarhizare a mijloacelor de probă. Complinirea probatoriului se poate realiza și în faza de judecată, în măsura în care instanța judecătorească apreciază că un astfel de raport de constatare nu este relevant. Totodată, inculpații pot propune administrarea oricărui mijloc de probă pentru a contracara concluziile unui astfel de raport de constatare.

10. În ceea ce privește dispozițiile art. 375 și art. 377 din Codul de procedură penală, reprezentantul Ministerului Public arată că nu se poate susține că opțiunea unor inculpați de a uza de procedura simplificată are consecințe asupra prezumției de nevinovăție a celorlalți inculpați din cauză, care nu au optat pentru această procedură. Susține că, în această situație, cauza se disjunge, fiind soluționată de completuri diferite. Referitor la criticile aduse dispozițiilor art. 248 din Codul penal din 1969 și celor ale art. 297 alin. (1) din Codul penal cu referire la art. 13² din Legea nr. 78/2000, arată că autorii excepției nu formulează critici de neconstituționalitate noi. Arată că, drept urmare a pronunțării Deciziei nr. 405 din 15 iunie 2016, organele judiciare, când analizează tipicitatea infracțiunii de abuz în serviciu, au în vedere ca, prin activitatea sa, funcționarul să nu-și fi îndeplinit atribuțiile de serviciu stabilite prin legi sau ordonanțe. În ceea ce privește stabilirea unui prag valoric, arată că instanța de contencios constituțional a respins, ca inadmisibilă, o astfel de critică de neconstituționalitate, apreciind că modificarea textului de lege în acest sens reprezintă atributul exclusiv al legiuitorului. Față de toate aceste susțineri, solicită menținerea jurisprudenței și respingerea excepției de neconstituționalitate.

11. Având cuvântul în replică, domnul avocat Ciob Dragoș Mihai susține că din modul de reglementare a infracțiunii de grup infracțional organizat nu se poate stabili care dintre membrii grupului este „constituitorul” sau care este „inițiatorul” acestui grup. În ceea ce privește infracțiunea de abuz în serviciu, arată că dispozițiile criticate și-au încetat aplicabilitatea ca urmare a nerespectării dispozițiilor art. 147 alin. (1) din Constituție cu referire la art. 31 alin. (3) din Legea nr. 47/1992. Apreciază că Decizia nr. 405 din 15 iunie 2016 impune legiuitorului stabilirea unui prag valoric, iar lipsa intervenției acestuia determină inaplicabilitatea dispozițiilor art. 248 din Codul penal din 1969 și a celor ale art. 297 alin. (1) din Codul penal.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

12. Prin Încheierea din 25 aprilie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 1.779/114/2016, **Tribunalul Buzău — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 367 alin. (1) și alin. (3) din Codul penal, art. 3 alin. (3) și alin. (4) și ale art. 4 alin. (9), alin. (11) și alin. (13) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013 privind unele măsuri pentru îmbunătățirea și reorganizarea activității Agenției Naționale de Administrare Fiscală, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, a dispozițiilor art. 172 alin. (10) și alin. (12), art. 375 și art. 377 din Codul de procedură penală, a dispozițiilor art. 248 din Codul penal din 1969 și a dispozițiilor art. 297 alin. (1) din Codul penal cu referire la art. 13² din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție**, excepție invocată de Bogdan Mihai Neamu și Cătălin Liviu Boaru, cu ocazia soluționării unei cauze penale.

13. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorii excepției susțin că infracțiunea de constituire a unui grup infracțional organizat este reglementată de prevederile art. 367 din Codul penal. Anterior intrării în vigoare a Codului penal, această infracțiune a fost reglementată de prevederile art. 167 și art. 323 din Codul penal din 1969, dar și de prevederile art. 7 și art. 8 din Legea nr. 39/2003.

14. Se apreciază că noțiunile „inițierea”, „constituirea”, „aderarea” și „sprijinirea” nu sunt clare și previzibile, fiind neconstituționale. Aceste modalități normative nu conferă destinatarului normei juridice incriminatorii posibilitatea de a-și adapta conduita în funcție de prevederile actului normativ. Dispozițiile criticate nu definesc aceste noțiuni și nu fac nicio distincție și diferențiere între acestea. Astfel, nu se poate face o diferență între diferitele momente reglementate de legiuitor — inițierea unui grup infracțional organizat, constituirea unui grup infracțional organizat, aderarea la un grup infracțional organizat și sprijinirea unui grup infracțional organizat. De asemenea, nu se poate face diferența între calitățile prevăzute de textul incriminator — calitatea de inițiator al grupului infracțional organizat, de persoană care constituie grupul infracțional organizat, persoana care aderă la un astfel de grup și persoana care sprijină un astfel de grup. Astfel, dispozițiile criticate contravin prevederilor art. 1 alin. (5) din Constituție.

15. În ceea ce privește neconstituționalitatea dispozițiilor art. 3 alin. (3) și alin. (4) și ale art. 4 alin. (9), alin. (11) și alin. (13) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013 și a dispozițiilor art. 172 alin. (10) și alin. (12) din Codul de procedură penală, autorii excepției susțin că inspectorii antifraudă detașați în cadrul Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism sau în cadrul oricărui organ de urmărire penală nu sunt imparțiali în efectuarea raportului de constatare. Raportul de constatare economico-financiară, întocmit de către specialiștii antifraudă, nu conferă garanțiile necesare asigurării unui proces echitabil și nici nu respectă prezumția de nevinovăție. De asemenea, efectuarea raportului de constatare economico-financiară, fără posibilitatea participării unui expert parte, încalcă principiul egalității armelor în procesul penal. În continuare arată că, spre deosebire de reglementarea anterioară Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 18/2016, organul de urmărire penală nu mai este obligat să dispună efectuarea unei expertize atunci când concluziile raportului de constatare sunt contestate.

16. Autorii excepției susțin că inspectorii antifraudă sunt foști vameși sau comisari ai Gărzii Financiare, astfel încât se pune întrebarea dacă aceștia pot avea calitatea de specialiști/experti, în condițiile în care nu dețin calitatea de consultant fiscal, expert contabil sau contabil autorizat. De asemenea, nu există un temei

legal în baza căruia inspectorii antifraudă efectuează „verificări în materie fiscală”, în condițiile în care ei nu fac parte din structurile de inspecție fiscală din cadrul ANAF. Apreciază autorii excepției că, în realitate, acești inspectorii activează ca martori-experti ai organului de urmărire penală, iar nu ca experți independenți. Astfel, inspectorii antifraudă, pe de o parte, redau fidel punctul de vedere al ANAF, în special dacă acesta a fost anterior redat într-un proces-verbal sau într-un raport de inspecție fiscală, și se mărginesc la obiectivele fixate de procuror, susținând concluziile din actul de sesizare a organului de urmărire penală, pe de altă parte. Dispozițiile criticate aduc atingere dreptului la un proces echitabil, precum și principiului aflării adevărului. Astfel, dispozițiile criticate contravin prevederilor art. 1 alin. (5), art. 21 alin. (2) și (3), art. 23 alin. (11) și art. 24 alin. (1) din Constituție.

17. În ceea ce privește neconstituționalitatea dispozițiilor art. 375 și art. 377 din Codul de procedură penală, autorii excepției susțin că, în situația în care numai o parte din inculpați solicită ca judecata să aibă loc în baza procedurii simplificate, se creează o situație nefavorabilă celor care au optat pentru o judecată în baza procedurii de drept comun, fiind afectată inclusiv prezumpția de nevinovăție a acestora. Totodată, instanța chemată să soluționeze cauza este obligată să uzeze concomitent de două proceduri diferite. Mai mult, orice probă administrată în faza de judecată va putea fi considerată ca având legătură și cu inculpații ce au uzat de procedura simplificată, dată fiind indivizibilitatea faptelor reținute în cauză. Prin urmare, instanța nu ar putea stabili, în cadrul aceluiași dosar, la cererea cui, în apărarea cui și pentru care dintre inculpați se administrează o probă și nici nu poate cenzura măsura în care proba îl vizează pe un inculpat. Apreciază că, în situația expusă, inculpații care nu au dorit judecarea în procedura simplificată nu ar mai beneficia de o instanță independentă și imparțială, fiind lipsiți și de dreptul la apărare. În final precizează că, spre deosebire de acordul de recunoaștere a vinovăției, în procedura recunoașterii învinuirii legiuitorul nu a mai reglementat o dispoziție precum cea de la art. 478 alin. (5) din Codul de procedură penală, care dispune că „dacă acțiunea penală s-a pus în mișcare față de mai mulți inculpați, se poate încheia un acord de recunoaștere a vinovăției distinct cu fiecare dintre aceștia, fără a fi adusă atingere prezumpției de nevinovăție a inculpaților pentru care nu s-a încheiat acord”. Astfel, dispozițiile criticate contravin prevederilor art. 1 alin. (5), art. 16, art. 20, art. 21 și art. 23 alin. (11) și (12) din Constituție.

18. În continuare, făcând referire la jurisprudența Curții Constituționale, autorii excepției susțin, în esență, că dispozițiile care reglementează infracțiunea de abuz în serviciu nu sunt clare, predictibile și previzibile, deoarece legiuitorul nu a reglementat un prag valoric minim al prejudiciului. Apreciază că efectele neconstituționalității dispozițiilor legale care reglementează infracțiunea de abuz în serviciu se extind și asupra art. 132 din Legea nr. 78/2000 datorită faptului că aceste prevederi legale constituie o agravantă specială a celor ale art. 297 alin. (1) din Codul penal. Astfel, dispozițiile criticate contravin prevederilor art. 1 alin. (5), art. 11 alin. (1) și (2), art. 16, art. 20, art. 21, art. 23 alin. (12), art. 52 și art. 124 alin. (3) din Constituție.

19. **Tribunalul Buzău — Secția penală** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Referitor la dispozițiile art. 367 alin. (1) și (3) din Codul penal, arată că atunci când realizează conținutul unei norme de incriminare, legiuitorul folosește atât elemente descriptive determinate (data, timpul, locul), concepte normative (elemente ce fac trimitere la alte norme juridice), cât și elemente ce lasă loc unor aprecieri ale organelor judiciare. Unele elemente ale normei penale sunt definite chiar în conținutul acesteia, cum este și cazul sintagmei „grup infracțional organizat”, definită în alin. (6) al art. 367 din

Codul penal. Atunci când legiuitorul nu definește un termen juridic în conținutul textului de incriminare, în titlul X din Partea generală a Codului penal și nici în alte dispoziții legale, organele judiciare stabilesc înțelesul normei juridice pornind de la sensul comun al termenilor folosiți, prin coroborarea metodelor de interpretare juridică. Față de aceste considerente, instanța judecătorească apreciază că aspectele de neconstituționalitate invocate de autorii excepției se referă, de fapt, la interpretarea normei juridice.

20. În ceea ce privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 alin. (3) și alin. (4), art. 4 alin. (9), alin. (11) și alin. (13) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013 și ale art. 172 alin. (10) și alin. (12) din Codul de procedură penală, instanța judecătorească apreciază că aceasta este neîntemeiată, motivat de faptul că raportul de constatare la care se face referire este un mijloc de probă ce poate fi contestat de către cei interesați, supus evaluării de către organele judiciare și apreciat în contextul ansamblului probator al cauzei.

21. Referitor la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 248 din Codul penal din 1969, cu referire la prevederile art. 297 alin. (1) din Codul penal, cu aplicarea prevederilor art. 132 din Legea nr. 78/2000, instanța judecătorească susține că legiuitorul nu operează întotdeauna cu praguri valorice ale pagubei sau ale vătămării produse, aceste aspecte ținând de interpretarea pe care organele judiciare o dau faptelor analizate.

22. Cu privire la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 375 și art. 377 din Codul de procedură penală, Tribunalul Buzău — Secția penală apreciază că autorii excepției critică, în realitate, aprecierea pe care instanțele de judecată sunt chemate să o facă asupra mijloacelor de probă administrate în cursul urmăririi penale în cazul procedurii recunoașterii vinovăției.

23. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actul de sesizare a fost comunicat președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

24. **Guvernul**, în ceea ce privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 alin. (3) și alin. (4), art. 4 alin. (9), alin. (11) și alin. (13) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013 și ale art. 172 alin. (10) și alin. (12) din Codul de procedură penală, susține că există o diferență de regim juridic între expertiză și constatare, ce rezidă, pe de o parte, în „caracterul strict tehnic al aprecierilor înscrise în raportul de constatare, care exclud comentarii sau propuneri de ordin juridic”, iar, pe de altă parte, în existența unor circumstanțe speciale, în care constatarea poate fi dispusă și care justifică urgența în efectuarea sa. Totodată, câtă vreme dispozițiile art. 172 alin. (12) din Codul de procedură penală nu refuză inculpatului dreptul de a contesta concluziile raportului de constatare și de a propune administrarea de probe printr-un raport de expertiză, ci — în acord cu prevederile art. 100 alin. (1) și alin. (2) din Codul de procedură penală — ele recunosc organelor judiciare competența de a aprecia utilitatea expertizei solicitate, prin prisma elementelor de fapt pe care inculpatul tinde să le probeze, Guvernul apreciază că pretinsa încălcare a dreptului la apărare nu subzistă. Pe de altă parte, potrivit art. 100 alin. (3) și alin. (4) din Codul de procedură penală, cererea privitoare la administrarea unor probe — formulată în cursul urmăririi penale sau în cursul judecății — poate fi respinsă numai în anumite situații expres și limitativ prevăzute de lege și numai motivat. Or, obligația de a motiva respingerea unei astfel de cereri garantează respectarea dreptului la un proces echitabil, căci, în aceste condiții, inculpatul are posibilitatea de a contesta în calea de atac respingerea probei propuse, iar

instanța de control judiciar dispune de reperatele necesare pentru a evalua — în raport cu întregul material probator administrat — dacă efectuarea expertizei — în completarea raportului de constatare — era sau nu utilă soluționării cauzei.

25. În ceea ce privește dispozițiile art. 375 și art. 377 din Codul de procedură penală, Guvernul susține că, potrivit acestora, indiferent dacă s-a formulat cerere de judecare în procedura accelerată, instanța este obligată să parcurgă procedura de judecată obișnuită dacă apreciază că probele legal administrate în cursul urmăririi penale nu sunt suficiente pentru a susține învinuirea, chiar recunoscută de inculpat. Or, în acest fel legiuitorul garantează tuturor inculpaților dreptul la apărare, precum și dreptul la un proces echitabil. Susține, de asemenea, că dispozițiile criticate se aplică în mod egal tuturor inculpaților aflați în ipotezele pe care acestea le reglementează, neputând fi susținut caracterul discriminatoriu al acestora.

26. În continuare, făcând referire la Decizia Curții Constituționale nr. 405 din 15 iunie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 517 din 8 iulie 2016, Guvernul apreciază că excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 248 din Codul penal din 1969 și ale art. 297 alin. (1) din Codul penal cu referire la art. 132 din Legea nr. 78/2000 este neîntemeiată.

27. Totodată, invocând Decizia Curții Constituționale nr. 92 din 3 martie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 318 din 11 mai 2015, Guvernul apreciază că excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 367 alin. (1) și alin. (3) din Codul penal este neîntemeiată.

28. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actul de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, susținerile reprezentanților autorilor excepției, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

29. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

30. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 367 alin. (1) și alin. (3) din Codul penal, ale art. 3 alin. (3) și alin. (4) și ale art. 4 alin. (9), alin. (11) și alin. (13) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013 privind unele măsuri pentru îmbunătățirea și reorganizarea activității Agenției Naționale de Administrare Fiscală, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, ale art. 172 alin. (10) și alin. (12), art. 375 și art. 377 din Codul de procedură penală, ale art. 248 din Codul penal din 1969 și ale art. 297 alin. (1) din Codul penal cu referire la art. 132 din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013 privind unele măsuri pentru îmbunătățirea și reorganizarea activității Agenției Naționale de Administrare Fiscală, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 389 din 29 iunie 2013. Dispozițiile art. 4 alin. (11) și alin. (13) au fost modificate prin art. I pct. 4 și pct. 6 din Legea nr. 144/2014 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 74/2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 777 din 24 octombrie 2014. Dispozițiile art. 172 alin. (12) din Codul de procedură penală au fost modificate prin art. II pct. 35 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 18/2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 389 din 23 mai 2016. Prin art. II pct. 99 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 18/2016, la

articolul 375, după alineatul (1) au fost introduse două noi alineate, alineatele (11) și (12). Dispozițiile criticate au următorul conținut:

— Art. 367 alin. (1) și alin. (3) din Codul penal: „(1) Inițierea sau constituirea unui grup infracțional organizat, aderarea sau sprijinirea, sub orice formă, a unui astfel de grup se pedepsește cu închisoarea de la unu la 5 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

.....
(3) Dacă faptele prevăzute în alin. (1) și alin. (2) au fost urmate de săvârșirea unei infracțiuni, se aplică regulile privind concursul de infracțiuni.”;

— Art. 3 alin. (3) și alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013: „(3) În cadrul structurii centrale a Direcției generale antifraudă fiscală funcționează pe lângă structurile de prevenire și control Direcția de combatere a fraudelor, care acordă suport tehnic de specialitate procurorului în efectuarea urmăririi penale în cauzele având ca obiect infracțiuni economico-financiare. În acest scop inspectorii antifraudă din cadrul acestei direcții sunt detașați în cadrul parchetelor, în condițiile legii, pe posturi de specialiști.

(4) În exercitarea atribuțiilor de serviciu, inspectorii antifraudă din cadrul Direcției de combatere a fraudelor efectuează, din dispoziția procurorului:

a) constatări tehnico-științifice, care constituie mijloace de probă, în condițiile legii;

b) investigații financiare în vederea indisponibilizării de bunuri;

c) orice alte verificări în materie fiscală dispuse de procuror.”

— Art. 4 alin. (9), alin. (11) și alin. (13) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013: „(9) În scopul efectuării cu celeritate și în mod temeinic a activităților de descoperire și de urmărire a infracțiunilor economico-financiare, pentru clarificarea unor aspecte tehnice în activitatea de urmărire penală, inspectorii antifraudă din cadrul Direcției de combatere a fraudelor își vor desfășura activitatea în cadrul parchetelor, prin detașare.

.....
(11) Numirea inspectorilor antifraudă în cadrul Direcției de combatere a fraudelor, ca urmare a concursului de recrutare organizat pentru ocuparea funcțiilor publice specifice de inspector antifraudă sau a mutării definitive în cadrul acestei structuri, se face prin ordin al președintelui Agenției, cu avizul vicepreședintelui Agenției care coordonează Direcția generală antifraudă fiscală și al procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, iar detașarea acestora în funcții se face prin ordin comun al procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și al președintelui Agenției.

.....
(13) Detașarea încetează înaintea împlinirii perioadei prevăzute la alin. (12) prin ordin comun al procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și al președintelui Agenției, în următoarele situații:

a) la cerere, cu posibilitatea mutării în cadrul altor structuri ale Direcției generale antifraudă fiscală sau ale Agenției, în limita posturilor vacante;

b) pentru neîndeplinirea condițiilor prevăzute la alin. (7) lit. b) și c);

c) în situația aplicării mobilității în funcția publică.”;

— Art. 172 alin. (10) și alin. (12) din Codul de procedură penală: „(10) Constatarea este efectuată de către un specialist care funcționează în cadrul organelor judiciare sau din afara acestora. [...]

(12) După finalizarea raportului de constatare, când organul judiciar apreciază că este necesară opinia unui expert sau când concluziile raportului de constatare sunt contestate, se poate dispune efectuarea unei expertize.”;

— Art. 375 din Codul de procedură penală: „(1) Dacă inculpatul solicită ca judecata să aibă loc în condițiile prevăzute la art. 374 alin. (4), instanța procedează la ascultarea acestuia, după care, luând concluziile procurorului și ale celorlalte părți, se pronunță asupra cererii.

(11) Inculpatul poate recunoaște faptele și solicita judecarea cauzei în condițiile prevăzute la art. 374 alin. (4) și prin înscris autentic.

(12) În cazurile prevăzute la alin. (1) și (11), dacă inculpatul este minor, este necesară și încuviințarea reprezentantului său legal.

(2) Dacă admite cererea, instanța întrebă părțile și persoana vătămată dacă propun administrarea de probe cu înscrisuri.

(3) Dacă respinge cererea, instanța procedează potrivit art. 374 alin. (5)—(10).”;

— Art. 377 din Codul de procedură penală: „(1) Dacă a dispus ca judecata să aibă loc în condițiile prevăzute la art. 375 alin. (1), instanța administrează proba cu înscrisurile încuviințate.

(2) Înscrisurile pot fi prezentate la termenul la care instanța se pronunță asupra cererii prevăzute la art. 375 alin. (1) sau la un termen ulterior, acordat în acest scop. Pentru prezentarea de înscrisuri instanța nu poate acorda decât un singur termen.

(3) Dispozițiile art. 383 alin. (3) se aplică în mod corespunzător.

(4) Dacă instanța constată, din oficiu, la cererea procurorului sau a părților, că încadrarea juridică dată faptei prin actul de sesizare trebuie schimbată, este obligată să pună în discuție noua încadrare și să atragă atenția inculpatului că are dreptul să ceară lăsarea cauzei mai la urmă. Dispozițiile art. 386 alin. (2) se aplică în mod corespunzător.

(5) Dacă pentru stabilirea încadrării juridice, precum și dacă, după schimbarea încadrării juridice, este necesară administrarea altor probe, instanța, luând concluziile procurorului și ale părților, dispune efectuarea cercetării judecătorești, dispozițiile art. 374 alin. (5)—(10) aplicându-se în mod corespunzător.”;

— Art. 248 din Codul penal din 1969: „Fapta funcționarului public, care, în exercițiul atribuțiilor sale de serviciu, cu știință, nu îndeplinește un act ori îl îndeplinește în mod defectuos și prin aceasta cauzează o tulburare însemnată bunului mers al unui organ sau al unei instituții de stat ori al unei alte unități din cele la care se referă art. 145 sau o pagubă patrimonială a acesteia se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 5 ani.”;

— Art. 297 alin. (1) din Codul penal: „Fapta funcționarului public care, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, nu îndeplinește un act sau îl îndeplinește în mod defectuos și prin aceasta cauzează o pagubă ori o vătămare a drepturilor sau intereselor legitime ale unei persoane fizice sau ale unei persoane juridice se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării dreptului de a ocupa o funcție publică.”

— Art. 13² din Legea nr. 78/2000: „În cazul infracțiunilor de abuz în serviciu sau de uzurpare a funcției, dacă funcționarul public a obținut pentru sine ori pentru altul un folos necuvenit, limitele speciale ale pedepsei se majorează cu o treime.”

31. Autorii excepției de neconstituționalitate susțin că textele criticate contravin prevederilor constituționale cuprinse în art. 1 alin. (5) potrivit căruia, în România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie, art. 11 alin. (1) și (2) referitor la dreptul internațional și dreptul intern, art. 16 referitor la egalitatea în drepturi, art. 20 referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului, art. 21 referitor la accesul liber la

justiție, art. 23 alin. (11) referitor la prezumția de nevinovăție, art. 23 alin. (12) potrivit căruia nicio pedeapsă nu poate fi stabilită sau aplicată decât în condițiile și în temeiul legii, art. 24 alin. (1) potrivit căruia dreptul la apărare este garantat, art. 52 referitor la dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică și art. 124 alin. (3) potrivit căruia judecătorii sunt independenți și se supun numai legii. De asemenea, sunt invocate prevederile art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și ale art. 1 din Protocolul nr. 12 la Convenție. Totodată, sunt invocate dispozițiile art. 7 și art. 8 din Declarația Universală a Drepturilor Omului.

32. Examinând excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 367 alin. (1) și alin. (3) din Codul penal, Curtea reține că noțiunile „inițiere”, „constituire”, „aderare” și „sprijinire”, cuprinse în dispozițiile art. 367 alin. (1) și alin. (3) din Codul penal, sunt criticate de autorul excepției pentru lipsa de claritate și previzibilitate. În ceea ce privește claritatea și previzibilitatea legii, instanța de contencios constituțional a reținut că dreptul, ca operă a legiuitorului, nu poate fi exhaustiv, iar dacă este lacunar, neclar, sistemul de drept recunoaște judecătorului competența de a tranșa ceea ce a scăpat atenției legiuitorului, printr-o interpretare judiciară, cauzală a normei. Sensul legii nu este dat pentru totdeauna în momentul creării ei, ci trebuie să se admită că adaptarea conținutului legii se face pe cale de interpretare — ca etapă a aplicării normei juridice la cazul concret —, în materie penală, cu respectarea principiului potrivit căruia legea penală este de strictă interpretare.

33. Curtea a reținut astfel că interpretarea autentică, legală poate constitui o premisă a bunei aplicări a normei juridice, prin faptul că dă o explicație corectă înțelesului, scopului și finalității acesteia, însă legiuitorul nu poate și nu trebuie să prevadă totul. În concret, orice normă juridică, ce urmează a fi aplicată pentru rezolvarea unui caz concret, urmează a fi interpretată de instanțele judecătorești (interpretare judiciară, cazuală), pentru a emite un act de aplicare legal.

34. Totodată, Curtea a constatat că, potrivit jurisprudenței instanței de la Strasbourg, art. 7 paragraful 1 din Convenție, care consacră principiul legalității incriminării și pedepsei (*nullum crimen, nulla poena sine lege*), pe lângă interzicerea, în mod special, a extinderii conținutului infracțiunilor existente asupra unor fapte care, anterior, nu constituiau infracțiuni, prevede și principiul potrivit căruia legea penală nu trebuie interpretată și aplicată extensiv în defavoarea acuzatului, de exemplu, prin analogie. Rezultă astfel că legea trebuie să definească în mod clar infracțiunile și pedepsele aplicabile, această cerință fiind îndeplinită atunci când un justițiabil are posibilitatea de a cunoaște, din însuși textul normei juridice pertinente, la nevoie cu ajutorul interpretării acesteia de către instanțe și în urma obținerii unei asistențe judiciare adecvate, care sunt actele și omisiunile ce pot angaja răspunderea sa penală și care este pedeapsa pe care o riscă în virtutea acestora. Totodată, având în vedere principiul aplicabilității generale a legilor, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut că formularea acestora nu poate prezenta o precizie absolută. Una dintre tehnicile standard de reglementare constă în recurgerea mai degrabă la categorii generale decât la liste exhaustive. Astfel, numeroase legi folosesc, prin forța lucrurilor, formule mai mult sau mai puțin vagi, a căror interpretare și aplicare depind de practică. Oricât de clar ar fi redactată o normă juridică, în orice sistem de drept, există un element inevitabil de interpretare judiciară, inclusiv într-o normă de drept penal. Nevoia de elucidare a punctelor neclare și de adaptare la circumstanțele schimbătoare va exista întotdeauna.

35. Deși certitudinea este extrem de dezirabilă, aceasta ar putea antrena o rigiditate excesivă, or legea trebuie să fie capabilă să se adapteze schimbărilor de situație. Rolul decizional conferit instanțelor urmărește tocmai înlăturarea

dubiilor ce persistă cu ocazia interpretării normelor, dezvoltarea progresivă a dreptului penal prin intermediul jurisprudenței ca izvor de drept fiind o componentă necesară și bine înrădăcinată în tradiția legală a statelor membre. Prin urmare, Curtea de la Strasbourg a statuat că art. 7 paragraful 1 din Convenție nu poate fi interpretat ca interzicând clarificarea graduală a regulilor răspunderii penale pe calea interpretării judiciare de la un caz la altul, cu condiția ca rezultatul să fie coerent cu substanța infracțiunii și să fie în mod rezonabil previzibil (Hotărârea din 22 noiembrie 1995, pronunțată în Cauza *S.W. împotriva Regatului Unit*, paragraful 36, Cauza *Dragotoniou și Militaru-Pidhorni împotriva României*, paragrafele 36 și 37, Cauza *Del Rio Prada împotriva Spaniei*, paragrafele 92 și 93).

36. Plecând de la aceste statuări de principiu, Curtea urmează a analiza conținutul normativ criticat, în vederea identificării eventualelor elemente de neconstituționalitate. Astfel, Curtea observă că, potrivit art. 167 alin. (1) din Codul penal din 1969, *„inițierea sau constituirea unei asociații sau grupări în scopul săvârșirii vreuneia dintre infracțiunile prevăzute în art. 155-163, 165 și 1661, ori aderarea sau sprijinirea sub orice formă a unei astfel de asociații sau grupări se pedepsește cu detențiune pe viață sau cu închisoare de la 15 la 25 de ani și interzicerea unor drepturi”*, iar, potrivit art. 323 alin. (1) din același act normativ, *„fapta de a se asocia sau de a iniția constituirea unei asocieri în scopul săvârșirii uneia sau mai multor infracțiuni, altele decât cele arătate în art. 167, ori aderarea sau sprijinirea sub orice formă a unei astfel de asocieri, se pedepsește cu închisoare de la 3 la 15 ani, fără a se putea depăși pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea ce intră în scopul asocierii”*.

37. Totodată, potrivit art. 7 alin. (1) din Legea nr. 39/2003 privind prevenirea și combaterea criminalității organizate, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 50 din 29 ianuarie 2003, *„inițierea sau constituirea unui grup infracțional organizat ori aderarea sau sprijinirea sub orice formă a unui astfel de grup se pedepsește cu închisoare de la 5 la 20 de ani și interzicerea unor drepturi”*, iar, potrivit art. 8 din același act normativ, *„inițierea sau constituirea ori aderarea sau sprijinirea sub orice formă a unui grup, în vederea săvârșirii de infracțiuni, care nu este, potrivit prezentei legi, un grup infracțional organizat, se pedepsește, după caz, potrivit art. 167 sau 323 din Codul penal”*.

38. Referitor la reglementarea anterioară, în expunerea de motive a Codului penal se arată că *„în privința grupărilor infracționale, noul cod urmărește să renunțe la paralelismul existent înainte de intrarea sa în vigoare între textele care incriminează acest gen de fapte (grup infracțional organizat, asocieri în vederea săvârșirii de infracțiuni, complot, grupare teroristă) în favoarea instituirii unei incriminări-cadru — constituirea unui grup infracțional organizat — cu posibilitatea menținerii ca incriminare distinctă a asociației teroriste, dat fiind specificul acesteia”*. De asemenea, în expunerea de motive a Legii nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, se arată că abrogarea dispozițiilor art. 7—10 din Legea nr. 39/2003 este dispusă având în vedere că ipotezele reglementate de legea specială se regăsesc în incriminarea din art. 367 din Codul penal.

39. În continuare, referitor la dispozițiile anterior menționate, Curtea reține că Înalta Curte de Casație și Justiție a statuat că acțiunile care constituiau elementul material al laturii obiective — inițiere, constituire, aderare, sprijinire — a infracțiunii prevăzute de art. 7 din Legea nr. 39/2003 erau identice cu cele ale infracțiunii de asocieri în vederea săvârșirii de infracțiuni prevăzute de art. 323 din Codul penal din 1969. În ceea ce privește art. 8 din Legea nr. 39/2003, instanța supremă a reținut că elementul material al laturii obiective a infracțiunii prevăzute de aceste dispoziții era identic cu cel prevăzut în art. 7 din

aceeași lege și art. 323 din Codul penal din 1969. Astfel, analizând conținutul noii incriminări, Înalta Curte de Casație și Justiție a constatat că acțiunile care reprezintă elementul material al laturii obiective a infracțiunii de constituire a unui grup infracțional organizat prevăzut de art. 367 din Codul penal, respectiv inițierea, constituirea, aderarea sau sprijinirea, sunt identice cu acțiunile care constituiau elementul material al infracțiunilor prevăzute de art. 7 alin. (1) și art. 8 din Legea nr. 39/2003 și art. 323 din Codul penal anterior (Decizia nr. 12 din 2 iunie 2014, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 507 din 8 iulie 2014).

40. De altfel, inclusiv doctrina remarcă faptul că dată fiind multitudinea de noțiuni juridice întâlnite anterior în materia pluralității de infractori — asocieri în vederea săvârșirii de infracțiuni, grup infracțional organizat, grup structurat, complot sau grupare teroristă —, Codul penal a abordat varianta instituirii unei unități conceptuale în materie, prin reglementarea unei singure noțiuni — grup infracțional organizat —, concept care preia infracțiunile corespondente prevăzute anterior atât de art. 7 și art. 8 din Legea nr. 39/2003, cât și de art. 323 din Codul penal din 1969.

41. Având în vedere aceste aspecte, Curtea reține că noțiunile *„inițiere”*, *„constituire”*, *„aderare”* și *„sprijinire”*, criticate de autorul excepției pentru lipsa de claritate și previzibilitate, nu reprezintă opțiuni legislative recente, ci acestea se regăseau și anterior în legislația penală. Astfel, în legătură cu acestea, doctrina a precizat că *inițierea unui grup infracțional organizat* înseamnă pregătirea sau organizarea unei asemenea structuri. *Inițiatorul* unui grup infracțional este persoana care pune bazele unei pluralități constituite de infractori. Pentru existența infracțiunii în această modalitate, nu are nicio relevanță dacă inițierea a fost sau nu transpusă în practică. *Constituirea unui grup infracțional organizat* este o activitate prin care se înființează o organizație criminală, care vizează săvârșirea unor infracțiuni. Prin activitatea de inițiere și constituire este întemeiată și organizată pluralitatea de infractori. *Aderarea* la o asocieri constituită în scop infracțional constă în dobândirea calității de membru al asocierii. *Aderarea* la un grup infracțional organizat se poate manifesta expres (de exemplu, depunerea unui jurământ) sau tacit (de exemplu, desfășurarea unor activități din care rezultă că cel în cauză se consideră membru al grupului). *Sprijinirea* asocierii infracționale înseamnă un ajutor de orice fel acordat unui astfel de grup. Ajutorul poate fi de natură materială (de exemplu, plata unei contribuții) sau de ordin moral (de exemplu, atragerea de adepți).

42. Totodată, în practica instanțelor, s-a statuat, de exemplu, că nu există *„grup organizat”* fără să existe o organizare a grupului, reguli de acționare, ierarhie a membrilor și repartizare a rolurilor. De asemenea, s-a reținut că infracțiunea prevăzută în art. 7 alin. (1) din Legea nr. 39/2003, referitoare la constituirea unui grup infracțional organizat, în modalitatea constituirii implică o activitate de alcătuire, de înființare a grupului, iar în modalitatea inițierii implică acțiuni prin care se pun bazele acestui grup, toate acestea presupunând stabilirea componentei, structurii, modului de organizare și operare, scopului și mijloacelor, a rolului fiecărui membru și a modalităților de aducere la îndeplinire a scopului urmărit. Sub aspect subiectiv, este necesar ca persoanele care urmăresc inițierea și constituirea unui astfel de grup să fie de acord să facă parte din structura acestuia, să achieseze la scopul urmărit de grup și la modalitățile de aducere la îndeplinire și, în final, să contribuie activ la realizarea acestui scop. *Aderarea* la un grup infracțional organizat constă în intrarea efectivă a făptuitorului într-un astfel de grup, ca membru al acestuia. Însă existența infracțiunii în

această modalitate de săvârșire este condiționată de prezența unui grup deja constituit, în care făptuitorul înțelege să intre ca membru. Infracțiunea de sprijinire a grupului criminal organizat, prevăzută de art. 7 alin. (1) din Legea nr. 39/2003, presupune furnizarea de asistență, ajutor sau sfaturi în vederea săvârșirii infracțiunilor grave prevăzute de lege.

43. Având în vedere cele reținute în precedent, faptul că legiuitorul utilizează în reglementarea dispozițiilor criticate, referitoare la infracțiunea de constituire a unui grup infracțional organizat, noțiuni identice cu cele din vechea reglementare — „inițiere”, „constituire”, „aderare” și „sprijinire” —, ținând cont de jurisprudența și doctrina dezvoltate până la data intrării în vigoare a noului Cod penal și luând în considerare faptul că, în mod firesc, jurisprudența care vine în continuarea celei existente va avea drept reper cele statuate anterior, Curtea constată că dispozițiile de lege criticate nu au o formulare ambiguă, neclară și imprezibilă pentru un cetățean care nu dispune de o pregătire juridică temeinică, astfel că nu sunt încălcate cerințele de claritate, accesibilitate și previzibilitate a legii impuse de art. 1 alin. (5) din Constituție (a se vedea, *mutatis mutandis*, Decizia nr. 489 din 30 iunie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 661 din 29 august 2016).

44. Pentru aceste motive, Curtea urmează să respingă, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 367 alin. (1) și alin. (3) din Codul penal.

45. În ceea ce privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 alin. (3) și alin. (4) și ale art. 4 alin. (9), alin. (11) și alin. (13) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013 și a dispozițiilor art. 172 alin. (10) și alin. (12) din Codul de procedură penală, Curtea observă că, prin Decizia nr. 835 din 14 decembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 510 din 21 iunie 2018, răspunzând unor critici similare, a reținut că secțiunea IX din Codul de procedură penală din 1968 reglementa materia constatărilor tehnico-științifice și a celei medico-legale, art. 112 referindu-se la folosirea unor specialiști, iar art. 115 la raportul de constatare tehnico-științifică, iar noua reglementare procesual penală dispune, la art. 172 alin. (10), următoarele: „*constatarea este efectuată de către un specialist care funcționează în cadrul organelor judiciare sau din afara acestora.*”

46. Curtea, analizând constituționalitatea dispozițiilor procesual penale cuprinse în Codul de procedură penală din 1968, a constatat că dispozițiile ce legiferează posibilitatea organului de urmărire penală de a cere concursul unor specialiști atunci când există pericol de dispariție a unor mijloace de probă sau de schimbare a unor situații de fapt și este necesară lămurirea urgentă a unor fapte sau împrejurări ale cauzei nu sunt de natură a aduce atingere dreptului la apărare al părților, care au posibilitatea de a formula cereri în fața instanțelor judecătorești, de a administra orice probe în apărarea lor și de a exercita căile de atac prevăzute de lege (Decizia nr. 39 din 13 ianuarie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 100 din 19 februarie 2009).

47. De asemenea, Curtea a reținut că dispozițiile art. 172 din Codul de procedură penală prevăd că, în anumite cazuri, organul de urmărire penală poate solicita opinia unor specialiști care funcționează în cadrul organelor judiciare sau în afara acestora. Rapoartele de constatare întocmite de acești specialiști constituie, potrivit art. 97 alin. (2) lit. e) din Codul de procedură penală, un mijloc de probă, în condițiile în care art. 5 alin. (2) din același cod prevede că organele de urmărire penală au obligația de a strânge și de a administra probe atât în favoarea, cât și în defavoarea suspectului sau inculpatului. În plus, judecata se desfășoară de către o instanță independentă

și imparțială, în condiții de publicitate, oralitate și contradictorialitate, iar judecătorul își fundamentează soluția pe întregul probatoriu administrat în cauză, verificând, evaluând și coroborând probele care nu au valoare prestabilită (Decizia nr. 791 din 15 decembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 140 din 23 februarie 2017, paragraful 22).

48. Totodată, Curtea a reținut că, deși norma procesual penală nu definește sintagma „specialist care funcționează în cadrul organelor judiciare”, prin actele normative edictate, conform atribuțiilor sale constituționale prevăzute la art. 61 alin. (1) din Constituție și în marja de apreciere prevăzută de acestea (de exemplu, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002 privind Departamentul Național Anticorupție), legiuitorul a stabilit domeniile de competență ale specialiștilor ce urmează să își desfășoare activitatea în cadrul organelor judiciare, condițiile de numire a acestora și statutul lor, așa încât nu se poate reține încălcarea dispozițiilor constituționale ale art. 1 alin. (5). Totodată, constatările tehnico-științifice efectuate de către acești specialiști constituie mijloc de probă, în sensul dispozițiilor art. 172 și următoarele din Codul de procedură penală, iar acest mijloc de probă poate fi contestat de către părțile interesate, atât în cadrul procedurii în camera preliminară, prin invocarea de excepții referitoare la legalitatea și temeinicia actelor de urmărire penală, cât și în etapa judecătii, conform dispozițiilor procesual penale referitoare la administrarea probelor (Decizia nr. 791 din 15 decembrie 2016, precitată, paragrafele 25 și 26).

49. Curtea a mai reținut că, în varianta inițială a Codului de procedură penală, art. 172 se referea exclusiv la dispunerea efectuării expertizei, efectuarea constatării tehnico-științifice fiind introdusă ulterior prin titlul III, pct. 116 din Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale. Astfel, Curtea a constatat că, în prezent, art. 172 din Codul de procedură penală reglementează atât condițiile dispunerii efectuării expertizei, cât și pe cele ale dispunerii efectuării constatării. Potrivit art. 172 alin. (1) din Codul de procedură penală, efectuarea unei expertize se dispune când, pentru constatarea, clarificarea sau evaluarea unor fapte ori împrejurări ce prezintă importanță pentru aflarea adevărului în cauză, este necesară și opinia unui expert. Spre deosebire de expertiză, constatarea se dispune de către organul de urmărire penală, potrivit art. 172 alin. (9) din același act normativ, când există pericol de dispariție a unor mijloace de probă sau de schimbare a unor situații de fapt ori este necesară lămurirea urgentă a unor fapte sau împrejurări ale cauzei. Expertiza poate fi efectuată de experți oficiali din laboratoare sau instituții de specialitate ori de experți independenți autorizați din țară sau din străinătate, în condițiile legii, pe când constatarea este efectuată de către un specialist care funcționează în cadrul organelor judiciare sau în afara acestora. Spre deosebire de efectuarea constatării, în cazul efectuării expertizei părțile și subiecții procesuali principali au dreptul să solicite ca la efectuarea acesteia să participe un expert recomandat de acestea. De asemenea, dispozițiile Codului de procedură penală reglementează, de exemplu, incompatibilitatea expertului (art. 174), drepturile și obligațiile expertului (art. 175), înlocuirea expertului (art. 176), procedura efectuării expertizei (art. 177), dispoziții care nu sunt aplicabile în materia constatărilor. În ceea ce privește efectuarea constatării, Curtea a observat că dispozițiile procesual penale reglementează, la art. 181¹, doar obiectul constatării și conținutul raportului de constatare.

50. Mai mult, Curtea a reținut că, deși, după introducerea în Codul de procedură penală a instituției constatării, legiuitorul reglementase obligația dispunerii efectuării unei expertize când concluziile raportului de constatare erau contestate, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 18/2016, acest lucru a fost modificat. Astfel, în prezent, nu mai subsistă obligația organului judiciar de a dispune efectuarea unei expertize când concluziile raportului de constatare sunt contestate, ci dispunerea efectuării expertizei în acest caz rămâne la aprecierea organului judiciar. Având în vedere aceste aspecte, Curtea a remarcat că efectuarea unei constatări se poate dispune numai în cursul urmăririi penale, prin ordonanță, de către organul de urmărire penală, constatarea având caracter facultativ. De asemenea, Curtea a reținut că, potrivit art. 172 alin. (9) din Codul de procedură penală, constatările tehnico-științifice se dispun când sunt întrunite două condiții, respectiv există pericol de dispariție a unor mijloace de probă sau de schimbare a unor situații de fapt ori este necesară lămurirea urgentă a unor fapte sau împrejurări ale cauzei. Așadar, ceea ce este specific în cazul constatării, ca mijloc de probă, este urgența, consemnarea anumitor elemente care constituie probe în procesul penal înainte ca acestea să dispară sau să fie distruse sub acțiunea timpului sau prin acțiunea persoanelor implicate. Prin constatare se stabilește dacă elementele de la locul faptei constituie indicii sau pot conduce la suspiciunea rezonabilă că a fost săvârșită o faptă penală.

51. Astfel, din interpretarea teleologică a reglementărilor procesual penale, Curtea constată că regula este aceea că atunci când organele judiciare, în cursul urmăririi penale, au nevoie de opinia unui expert pentru constatarea, clarificarea sau evaluarea unor fapte ori împrejurări ce prezintă importanță pentru aflarea adevărului în cauză, se dispune efectuarea unei expertize, iar nu a unei constatări. Astfel, dispunerea efectuării constatării va fi întotdeauna excepția, aceasta putând fi realizată doar dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute de art. 172 alin. (9) din Codul de procedură penală.

52. Totodată, Curtea reține că asupra constituționalității dispozițiilor art. 172 alin. (10) și alin. (12) din Codul de procedură penală s-a mai pronunțat, din perspectiva unor critici similare, și prin Decizia nr. 729 din 21 noiembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 148 din 16 februarie 2018, Decizia nr. 787 din 15 decembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 192 din 17 martie 2017, și Decizia nr. 791 din 15 decembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 140 din 23 februarie 2017.

53. Așa fiind, Curtea urmează să respingă, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 alin. (3) și alin. (4) și ale art. 4 alin. (9), alin. (11) și alin. (13) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013 privind unele măsuri pentru îmbunătățirea și reorganizarea activității Agenției Naționale de Administrare Fiscală, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative și a dispozițiilor art. 172 alin. (10) și alin. (12) din Codul de procedură penală.

54. Examinând excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 375 și art. 377 din Codul de procedură penală, Curtea observă că autorii critică aceste dispoziții din perspectiva aplicării în aceeași cauză a procedurii simplificate, concomitent cu procedura de drept comun. Autorii excepției de neconstituționalitate apreciază că în acest caz se creează o situație nefavorabilă celor care au optat pentru o judecată în baza procedurii de drept comun, fiind afectată inclusiv prezumția de nevinovăție a acestora. Totodată, acestora nu li se mai asigură dreptul la o instanță independentă și imparțială, fiind lipsiți și de dreptul la apărare.

55. Curtea reține că, prin Adresa înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 4.969 din 25 iunie 2018, Tribunalul Buzău — Secția penală a învederat că în Dosarul nr. 1.779/114/2016, în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate, instanța judecătorească nu a aplicat procedura recunoașterii învinuirii față de niciunul dintre inculpați, astfel că în acest dosar toți inculpații sunt judecați potrivit procedurii de drept comun.

56. Având în vedere aceste aspecte, Curtea apreciază că autorii excepției pun în discuție o problemă ipotetică, întrucât dispozițiile art. 375 și art. 377 din Codul de procedură penală nu au legătură cu soluționarea cauzei, de vreme ce instanța judecătorească nu a aplicat procedura recunoașterii învinuirii față de niciunul dintre inculpați. Astfel, conform art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, „Curtea Constituțională decide asupra excepțiilor ridicate în fața instanțelor judecătorești sau de arbitraj comercial privind neconstituționalitatea unei legi sau ordonanțe ori a unei dispoziții dintr-o lege sau dintr-o ordonanță în vigoare, care are legătură cu soluționarea cauzei în orice fază a litigiului și oricare ar fi obiectul acestuia”. Or, „legătura cu soluționarea cauzei” presupune atât aplicabilitatea textului criticat în cauza dedusă judecății, cât și necesitatea invocării excepției de neconstituționalitate în scopul restabilirii stării de legalitate, condiții ce trebuie întrunite cumulativ, pentru a fi satisfăcute exigențele pe care le impun dispozițiile art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 în privința pertinentei excepției de neconstituționalitate în desfășurarea procesului.

57. Având în vedere cele anterior expuse, Curtea urmează să respingă, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 375 și art. 377 din Codul de procedură penală.

58. Examinând excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 248 din Codul penal din 1969 și art. 297 alin. (1) din Codul penal cu referire la art. 13² din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, Curtea reține că, prin Decizia nr. 392 din 6 iunie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 504 din 30 iunie 2017, în ceea ce privește criticile de neconstituționalitate referitoare la lipsa unui prag valoric sau a intensității vătămării rezultate din comiterea faptei, a constatat că, încă din data de 8 iulie 2016, data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, a Deciziei Curții Constituționale nr. 405 din 15 iunie 2016, în sarcina legiuitorului primar sau delegat s-a născut obligația de a reglementa valoarea pagubei și gravitatea vătămării rezultate din comiterea faptei de „abuz în serviciu”, cu aplicarea principiului „ultima ratio”, astfel cum acesta a fost dezvoltat în doctrină și jurisprudență (inclusiv cea a Curții Constituționale). Dezvoltând raționamentul juridic pe care s-a întemeiat soluția pronunțată în decizia menționată, Curtea a considerat că delimitarea dintre diferitele forme de răspundere juridică și răspunderea penală nu poate avea drept criteriu tipul actului normativ încălcat în exercitarea atribuțiilor de serviciu, respectiv un act de reglementare primară (lege sau ordonanță a Guvernului) sau un act normativ administrativ, ci, dimpotrivă, constatând posibilitatea ca în cazul săvârșirii unei fapte prin încălcarea unei legi sau ordonanțe a Guvernului să poată fi incidentă atât răspunderea penală, cât și alte forme de răspundere extrapenală, cum este cea disciplinară, administrativă sau civilă, Curtea a reținut, drept criteriu suplimentar, gradul de intensitate necesar aplicării unei pedepse penale, respectiv necesitatea existenței unei anumite valori a pagubei sau a unei anumite gravități a vătămării drepturilor sau intereselor legitime rezultate din comiterea faptei.

59. De altfel, Curtea a reținut că nu este prima dată când stabilește o astfel de legătură între gravitatea faptei și incidența

răspunderii penale. În jurisprudența sa, Curtea a statuat că incriminarea/dezincriminarea unor fapte ori reconfigurarea elementelor constitutive ale unei infracțiuni ține de marja de apreciere a legiutorului, marjă care nu este absolută, ea fiind limitată de principiile, valorile și exigențele constituționale. Prin reglementarea protecției penale doar a faptelor care produc anumite consecințe, legiutorul trebuie să se plaseze în interiorul acestei marje, întrucât nicio dispoziție constituțională nu obligă explicit/implicit la stabilirea unui standard de referință care să determine în mod automat incriminarea penală a oricărei vătămări aduse unei valori consacrate constituțional sau legal. În acest sens, prin Decizia nr. 683 din 19 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 47 din 20 ianuarie 2015, cu privire la soluția legislativă care a instituit pragul de peste 90 de zile de spitalizare a victimei unui accident de circulație soldat cu vătămări corporale care atrage incidența legii penale, cu consecința dezincriminării faptelor care au generat vătămări ce au necesitat îngrijiri medicale sub acest prag, Curtea a reținut că „legiutorul are îndreptățirea de a plasa protecția constituțională a valorii care nu intră sub incidența penalului, în sfera răspunderii civile delictuale”, deci, implicit, Curtea a acceptat teza potrivit căreia incidența răspunderii penale este condiționată de o anumită gravitate a faptei sau de un anumit nivel de afectare a valorii protejate prin norma penală.

60. În ceea ce privește dispozițiile penale referitoare la fapta de „abuz în serviciu”, Curtea a constatat că lipsa unor circumstanțieri cu privire la determinarea unui anumit quantum al pagubei ori a unei anume gravități a vătămării drepturilor sau intereselor legitime ale unei persoane fizice sau ale unei persoane juridice face dificilă și, uneori, imposibilă, delimitarea răspunderii penale de celelalte forme de răspundere juridică, cu consecința deschiderii procedurilor de cercetare penală, trimitere în judecată și condamnare a persoanelor care, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, cauzează o pagubă ori o vătămare a drepturilor sau a intereselor legitime ale unei persoane fizice sau ale unei persoane juridice, indiferent de valoarea pagubei sau de intensitatea vătămării. Dispozițiile penale în vigoare sunt formulate în sens larg și în termeni vagi, ce determină un grad sporit de impredictibilitate, aspect problematic din perspectiva art. 7 din Convenția pentru apărarea

drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și a altor cerințe fundamentale ale principiului statului de drept, această redactare constituind premisa unor interpretări și aplicări arbitrare/aleatorii. O asemenea omisiune are relevanță constituțională în cauza de față (a se vedea și Decizia nr. 503 din 20 aprilie 2010, Decizia nr. 107 din 27 februarie 2014 sau Decizia nr. 308 din 12 mai 2016, paragraful 41, prin care Curtea a statuat că „omisiunea și imprecizia legislativă sunt cele care generează încălcarea dreptului fundamental pretins a fi încălcat”) pentru că afectează drepturi și libertăți fundamentale ale persoanei împotriva căreia se formulează o astfel de acuzație penală. În aceste condiții, Curtea, fiind ținută de obligația de a interpreta o dispoziție legală în sensul de a produce efecte și pentru a da, astfel, un sens constituțional acesteia (a se vedea în acest sens Decizia nr. 223 din 13 martie 2012), consideră necesară instituirea unui prag al pagubei și circumstanțierea vătămării produse prin comiterea faptei, elemente în funcție de care să se aprecieze incidența sau nu a legii penale.

61. Dată fiind natura omisiunii legislative relevate, Curtea Constituțională nu are competența de a complini acest viciu normativ, întrucât și-ar depăși atribuțiile legale, acționând în sfera exclusivă de competență a legiutorului primar sau delegat. Pe cale de consecință, ținând seama de dispozițiile constituționale ale art. 142 alin. (1), potrivit cărora „Curtea Constituțională este garantul supremației Constituției”, și de cele ale art. 1 alin. (5), potrivit cărora „în România, respectarea [...] legilor este obligatorie”, Curtea a subliniat că legiutorul are obligația de a reglementa pragul valoric al pagubei și intensitatea vătămării dreptului sau interesului legitim rezultate din comiterea faptei în cuprinsul normelor penale referitoare la infracțiunea de abuz în serviciu, pasivitatea acestuia fiind de natură să determine apariția unor situații de incoerență și instabilitate, contrare principiului securității raporturilor juridice în componenta sa referitoare la claritatea și previzibilitatea legii.

62. Având în vedere aceste aspecte, Curtea urmează să respingă, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 248 din Codul penal din 1969 și art. 297 alin. (1) din Codul penal cu referire la art. 13² din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție.

63. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 375 și art. 377 din Codul de procedură penală și a dispozițiilor art. 248 din Codul penal din 1969 și art. 297 alin. (1) din Codul penal cu referire la art. 132 din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, excepție ridicată de Bogdan Mihai Neamu și Cătălin Liviu Boaru în Dosarul nr. 1.779/114/2016 al Tribunalului Buzău — Secția penală.

2. Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de aceiași autori în același dosar al aceleiași instanțe și constată că dispozițiile art. 367 alin. (1) și alin. (3) din Codul penal, ale art. 3 alin. (3) și alin. (4) și ale art. 4 alin. (9), alin. (11) și alin. (13) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013 privind unele măsuri pentru îmbunătățirea și reorganizarea activității Agenției Naționale de Administrare Fiscală, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative și ale art. 172 alin. (10) și alin. (12) din Codul de procedură penală sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului Buzău — Secția penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 5 iulie 2018.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Daniela Ramona Marițiu

HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRĂRE

privind înființarea Comitetului Național pentru Limitarea Rezistenței la Antimicrobiene

Având în vedere prevederile art. 5 lit. b), art. 8 alin. (1) lit. e) și art. 10 alin. (2) lit. b) și c) din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și Recomandarea Consiliului European 2002/77/EC din 15 noiembrie 2001 privind utilizarea agenților antimicrobieni în medicină,

în temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, și al art. 11 lit. c) din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — (1) Se aprobă înființarea Comitetului Național pentru Limitarea Rezistenței la Antimicrobiene, denumit în continuare *CNLRA*, structură tehnică, fără personalitate juridică, condusă de un președinte și un vicepreședinte, în coordonarea Ministerului Sănătății, având ca scop elaborarea și monitorizarea activității de aplicare a Strategiei naționale privind utilizarea prudentă a antibioticelor, limitarea creșterii rezistenței microbiene la antibiotice a populației și animalelor și prevenirea răspândirii microorganismelor rezistente la nivel național.

(2) În sensul prezentei hotărâri, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

a) *antimicrobial* — orice substanță produsă pe cale sintetică sau naturală cu acțiune directă asupra microorganismelor, cum ar fi bacterii, virusi, ciuperci și paraziți și în special protozoare, de tipul antibiotice, antivirale, antifungice și antiprotozoare utilizate pentru tratarea sau prevenirea infecțiilor sau a bolilor infecțioase. Antihelminticele și substanțele clasificate ca dezinfectante sau antiseptice sunt excluse din această definiție;

b) *rezistență antimicrobială* — capacitatea unor germeni patogeni, microorganisme, de a supraviețui și a se multiplica în prezența antibioticelor.

Art. 2. — Atribuțiile principale ale *CNLRA* sunt:

a) avizarea și monitorizarea Strategiei naționale privind utilizarea prudentă a antibioticelor, limitarea creșterii rezistenței microbiene la antibiotice a populației și animalelor și prevenirea răspândirii microorganismelor rezistente la nivel național (*Strategia națională*) și a Planului național de acțiune pentru realizarea obiectivelor acestei strategii, documente care vor fi înaintate de Ministerul Sănătății și aprobate prin hotărâre a Guvernului. Planul național de acțiune conține activitățile, termenele și indicatorii care definesc parcursul pentru realizarea obiectivelor propuse prin Strategia națională privind utilizarea prudentă a antibioticelor, limitarea creșterii rezistenței microbiene la antibiotice a populației și animalelor și prevenirea răspândirii microorganismelor rezistente la nivel național, fundamentate pe baza datelor rezultate din supravegherea națională, coroborate cu evidențele validate la nivel internațional;

b) coordonarea activităților ce se vor derula în cadrul Planului național de acțiune;

c) înaintează propuneri autorităților prevăzute la art. 3 alin. (5) privind adoptarea de noi acte normative sau modificarea celor în vigoare, în special privind testarea sensibilității la antibiotice, prescrierea de antibiotice și monitorizarea consumului de antibiotice, ghiduri de diagnostic, prevenire și tratament al principalelor sindroame infecțioase.

Art. 3. — (1) *CNLRA* este coordonat de Ministerul Sănătății și are în componență următoarele structuri:

- a) Consiliul de conducere;
- b) Grupul de experți;
- c) Secretariatul tehnic.

(2) Consiliul de conducere reprezintă organul de conducere și coordonare al membrilor *CNLRA*.

(3) Grupul de experți reprezintă organul tehnic al *CNLRA* și este format din 15 membri, desemnați de autoritățile publice prevăzute la art. 3 alin. (5) pentru o perioadă de 3 ani. Membrii grupului de experți se numesc prin act administrativ al conducătorului instituției pe care o reprezintă, pe domeniul specific și comun cu cel al *CNLRA*. Membrii sunt confirmați prin decizie de către președintele *CNLRA*. Grupul de experți oferă propuneri și recomandări Consiliului de conducere în vederea elaborării deciziilor în domeniile sale de intervenție.

(4) Secretariatul tehnic este asigurat de către Direcția generală de asistență medicală și sănătate publică din cadrul Ministerului Sănătății, care are rolul de coordonare, cooperare și comunicare între membrii *CNLRA*. Persoanele care alcătuiesc Secretariatul tehnic nu au drept de vot în cadrul ședințelor *CNLRA*.

(5) Consiliul de conducere al *CNLRA* este format din 2 reprezentanți ai următoarelor autorități centrale și organizații profesionale neguvernamentale:

- a) Ministerul Sănătății;
- b) Ministerul Apărării Naționale;
- c) Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale;
- d) Ministerul Mediului;
- e) Ministerul Apelor și Pădurilor;
- f) Ministerul Muncii și Justiției Sociale;
- g) Ministerul Educației Naționale;
- h) Ministerul Cercetării și Inovării;
- i) Casa Națională de Asigurări de Sănătate;
- j) Autoritatea Națională de Management al Calității în Sănătate;
- k) Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor (*ANSVSA*);
- l) Institutul Național de Sănătate Publică;
- m) Institutul Național de Boli Infecțioase „Prof. Dr. Matei Balș”;
- n) Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare Medico-Militară „Cantacuzino”;
- o) Agenția Națională a Medicamentului și Dispozitivelor Medicale.

(6) La întâlnirile *CNLRA* pot participa, cu statut de invitat, reprezentanți ai următoarelor organizații:

- a) Colegiul Farmaciștilor din România;
- b) Colegiul Medicilor din România;
- c) Colegiul Medicilor Veterinari din România;
- d) Colegiul Medicilor Dentiști din România;
- e) alte organizații profesionale medicale umane și veterinare;
- f) organizații neguvernamentale interesate în domeniu;
- g) asociații de pacienți.

(7) Desemnarea membrilor Consiliului de conducere se face prin ordin/decizie/act administrativ al/a conducătorului instituției pe care o reprezintă, în termen de 15 zile de la intrarea în vigoare a prezentei hotărâri.

(8) Președintele Consiliului de conducere este un secretar de stat din cadrul Ministerului Sănătății, desemnat prin ordin al ministrului sănătății.

(9) Vicepreședintele va fi desemnat prin ordin al președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor.

(10) CNLRA se întrunește lunar sau ori de câte ori situația o impune.

(11) Deciziile CNLRA se iau în prezența majorității simple a membrilor, prin consens.

(12) Regulamentul de organizare și funcționare al CNLRA se aprobă în termen de 60 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei hotărâri, prin ordin al ministrului sănătății.

Art. 4. — CNLRA elaborează un raport anual în care este analizat stadiul implementării Planului național de acțiune, dificultățile întâmpinate în implementarea sa și propunerile de soluționare, care va fi prezentat de Ministerul Sănătății Guvernului României.

Art. 5. — În scopul îndeplinirii atribuțiilor sale, Grupul de experți are acces la informațiile necesare, furnizate de instituțiile participante la CNLRA, în limitele prevederilor legale.

Art. 6. — Pentru îndeplinirea obiectivelor Strategiei naționale, CNLRA:

1. transmite măsuri și recomandări pentru:

a) prevenirea extinderii rezistenței microorganismelor la antimicrobiene, prin utilizarea rațională a antibioticelor în scopul limitării transmiterii germenilor multirezistenți la antibiotice;

b) optimizarea utilizării antibioticelor în medicina umană și în medicina veterinară, utilizând și datele locale/naționale privind rezistența microbiană;

c) diseminarea informațiilor privind apariția variațiilor în rezistența antimicrobiană notificate de către clinicile și laboratoarele de microbiologie de referință prin aplicarea recomandărilor ghidurilor terapeutice;

d) emiterea unor recomandări instituțiilor de profil privind tematica necesară pentru formarea personalului medical din domeniul uman și veterinar privind utilizarea judicioasă a antibioticelor, testarea rezistenței la antibiotice și raportarea rezistenței la antibiotice și comunicarea în domeniul rezistenței microorganismelor la antimicrobiene;

e) informarea publicului larg privind utilizarea judicioasă a antibioticelor și riscurile legate de utilizarea necorespunzătoare a acestora;

f) dezvoltarea cercetării medicale spre rezolvarea problemelor de sănătate publică aferente rezistenței la antimicrobiene;

g) încurajarea cooperării internaționale în domeniul rezistenței la antimicrobiene;

h) realizarea unei modalități comune de colectare a datelor rezultate din supravegherea rezistenței bacteriene la animale, inclusiv cu evidențierea circulației microbiene între specii de animale.

2. propune Ministerului Sănătății și ANSVSA reglementarea colectării de date privind utilizarea de antibiotice pentru oameni și pentru animale;

3. definește datele necesar a fi colectate și sprijină uniformizarea modalității de colectare a datelor privind rezistența microbiană în unitățile medicale și laboratoarele pentru uz uman;

4. sprijină crearea și operaționalizarea unei rețele de laboratoare de microbiologie care să permită identificarea circulației germenilor rezistenți la antibiotice și emiterea de alerte privind apariția de microorganisme cu noi mecanisme de rezistență.

PRIM-MINISTRU
VASILICA-VIORICA DĂNCILĂ

Contrasemnează:

p. Ministrul sănătății,
Cristian-Vasile Grasu,
secretar de stat

Viceprim-ministru, ministrul mediului,
Grațiera Leocadia Gavrilescu
Viceprim-ministru, ministrul dezvoltării regionale
și administrației publice,

Paul Stănescu

p. Ministrul cercetării și inovării,
Puiu-Lucian Georgescu,
secretar de stat

p. Ministrul apărării naționale,
Nicolae Nasta,
secretar de stat

Ministrul apelor și pădurilor,
Ioan Deneș

p. Ministrul muncii și justiției sociale,
Mergeani Nicea,
secretar de stat

Ministrul educației naționale, interimar,
Rovana Plumb

Ministrul agriculturii și dezvoltării rurale,
Petre Daea

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

privind decertificarea definitivă a unor cheltuieli cuprinse în declarația finală de cheltuieli și aplicația de plată a soldului final aferentă Programului de cooperare transfrontalieră România—Bulgaria 2007—2013

Având în vedere Scrisoarea Comisiei Europene — DG REGIO nr. 3.082.530 din 12 iunie 2018 înregistrată la Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice cu nr. 109.809 din 26 septembrie 2018 referitoare la neacceptarea raportului final privind implementarea Programului de cooperare transfrontalieră România—Bulgaria 2007—2013, precum și prevederile art. 89 și 99 din Regulamentul (CE) nr. 1.083/2006 al Consiliului din 11 iulie 2006 de stabilire a anumitor dispoziții generale privind Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de coeziune și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1.260/1999, în legătură cu aplicațiile de plată a soldului final aferente programelor operaționale 2007—2013,

în temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, și al art. 57¹ alin. (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 142/2012, cu modificările și completările ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — Se aprobă decertificarea definitivă a cheltuielilor cuprinse în declarația finală de cheltuieli și aplicația de plată a soldului final aferentă Programului de cooperare transfrontalieră România—Bulgaria 2007—2013, transmisă Comisiei Europene la data de 30 martie 2017, reprezentând:

a) corecții financiare care au fost aplicate de Autoritatea de management pentru Programul de cooperare transfrontalieră România—Bulgaria 2007—2013, denumită în continuare AM PCT ROBG, prin titluri de creanță, contestate de către debitorii la instanțele judecătorești, conform art. 51 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 142/2012, cu modificările și completările ulterioare, și cheltuieli care au fost incluse de beneficiari în cereri de rambursare, neautorizate de AM PCT ROBG în baza prevederilor art. 6 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2011, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 142/2012, cu modificările și completările ulterioare, contestate de beneficiari, conform art. 8 din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, pentru care nu erau emise hotărâri judecătorești definitive la momentul transmiterii declarației finale de cheltuieli și aplicației de plată a soldului final;

b) corecții financiare care au fost aplicate de AM PCT ROBG prin titluri de creanță, precum și cheltuieli care au fost incluse de beneficiari în cereri de rambursare, neautorizate de AM PCT ROBG în baza prevederilor art. 6 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2011, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 142/2012, cu modificările și completările ulterioare, care se aflau în termenul legal de contestare administrativă la momentul transmiterii declarației finale de cheltuieli și aplicației de plată a soldului final;

c) cheltuieli pentru care au fost formulate constatări/recomandări cu impact financiar în rapoarte finale ale Autorității de Audit, denumită în continuare AA, care nu au fost acceptate/nu au fost confirmate/au fost confirmate parțial de către AM PCT ROBG, iar AA nu a fost de acord, la momentul transmiterii declarației finale de cheltuieli și aplicației de plată a soldului final.

Art. 2. — Se autorizează Autoritatea de Certificare și Plată din cadrul Ministerului Finanțelor Publice să efectueze decertificarea definitivă, prin reducerea din sumele incluse în declarația finală de cheltuieli și aplicația de plată a soldului final, transmisă Comisiei Europene la data de 30 martie 2017, a următoarelor sume:

a) suma de 1.277.422,38 euro pentru axa prioritară 1 „Accesibilitate — Îmbunătățirea mobilității și a accesului la infrastructura de transport, informații și comunicații în regiunea transfrontalieră”;

b) suma de 164.394,25 euro pentru axa prioritară 2 „Mediu — Utilizarea durabilă și protejarea resurselor naturale și de mediu și promovarea unui management eficient al riscului în regiunea transfrontalieră”;

c) suma de 200.834,35 euro pentru axa prioritară 3 „Dezvoltare economică și socială — Dezvoltarea economică și coeziunea socială prin identificarea și consolidarea în comun a avantajelor comparative ale zonei”.

Art. 3. — În termen de 5 zile de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri, Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice informează serviciile Comisiei Europene despre acceptarea de către autoritățile române a aplicării decertificării definitive din declarația finală de cheltuieli și aplicația de plată a soldului final a sumelor prevăzute la art. 2.

PRIM-MINISTRU
VASILICA-VIORICA DĂNCILĂ

Contrasemnează:

Viceprim-ministru, ministrul dezvoltării regionale
și administrației publice,

Paul Stănescu

Ministrul finanțelor publice,

Eugen Orlando Teodorovici

Ministrul fondurilor europene,

Rovana Plumb

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE REGLEMENTARE PENTRU SERVICIILE COMUNITARE DE UTILITĂȚI PUBLICE

ORDIN

privind modificarea tarifelor de acordare și menținere a licențelor/autorizațiilor eliberate în domeniul serviciilor comunitare de utilități publice

Având în vedere dispozițiile Legii serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ale Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice nr. 22/2017 privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Autorității Naționale de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice — A.N.R.S.C., ale Hotărârii Guvernului nr. 745/2007 pentru aprobarea Regulamentului privind acordarea licențelor în domeniul serviciilor comunitare de utilități publice, cu modificările ulterioare, și ale Regulamentului-cadru de autorizare a autorităților de autorizare pentru serviciile de transport public local, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice nr. 206/2007, cu modificările ulterioare,

în temeiul art. 83 și 90 din Regulamentul privind acordarea licențelor în domeniul serviciilor comunitare de utilități publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 745/2007, cu modificările ulterioare, al art. 19 alin. (6) din Regulamentul-cadru de autorizare a autorităților de autorizare pentru serviciile de transport public local, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice nr. 206/2007, cu modificările ulterioare, și al art. 4 alin. (4) din Regulamentul de organizare și funcționare a Autorității Naționale de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice — A.N.R.S.C., aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice nr. 22/2017,

președintele Autorității Naționale de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice emite următorul ordin:

Art. I. — Anexa nr. 8 la Regulamentul privind acordarea licențelor în domeniul serviciilor comunitare de utilități publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 745/2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 531 din 6 august 2007, cu modificările ulterioare, se modifică și se înlocuiește cu anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. II. — Alineatul (1) al articolului 19 din Regulamentul-cadru de autorizare a autorităților de autorizare pentru serviciile de transport public local, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice nr. 206/2007, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 756 din 7 noiembrie 2007, cu modificările ulterioare, se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 19. — (1) Pentru eliberarea autorizației, A.N.R.S.C. percepe un tarif de acordare a autorizației de:

- a) 2.835 lei pentru unități administrativ-teritoriale cu peste 300.000 de locuitori;
- b) 1.425 lei pentru unități administrativ-teritoriale având între 50.000 și 300.000 de locuitori inclusiv;
- c) 720 lei, pentru unități administrativ-teritoriale având între 10.000 și 50.000 de locuitori inclusiv;
- d) 300 lei pentru unități administrativ-teritoriale având până la 10.000 de locuitori inclusiv.”

Art. III. — Tarifele prevăzute la art. I și II se vor aplica începând cu data de întâi a lunii următoare publicării prezentului ordin în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Art. IV. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Autorității Naționale de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice,

Petru Bogdan Alexa

Tarife pentru acordarea și menținerea licențelor

A.1. Tarifele pentru acordarea licențelor, respectiv tarifele anuale pentru menținerea licențelor sunt cele din tabelul următor:

— lei —

Nr. crt.	Serviciul/Activitatea	Valoare tarif eliberare licență		
		Clasa I	Clasa II	Clasa III
1	serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare	33.100	14.700	1.780
2	serviciul public de alimentare cu apă	22.150	11.150	1.480
3	captarea și tratarea apei brute	14.700	7.400	1.040
4	captarea apei brute	5.950	3.050	1.040
5	tratarea apei brute	8.900	4.550	1.480
6	transportul apei potabile și/sau industriale	9.650	4.850	680
7	distribuția apei potabile și/sau industriale	9.650	4.850	680
8	serviciul public de canalizare	13.350	4.550	910
9	colectarea și transportul apelor uzate de la utilizatori la stațiile de epurare	6.650	2.300	460
10	epurarea apelor uzate și evacuarea apei epurate în emisar	6.650	2.300	460
11	colectarea, evacuarea și tratarea adecvată a deșeurilor din gurile de scurgere a apelor meteorice și asigurarea funcționalității acestora	2.800	1.050	460
12	evacuarea apelor pluviale și de suprafață din intravilanul localităților	2.800	1.050	460
13	evacuarea, tratarea și depozitarea nămolurilor și a altor deșeuri similare derivate din activitățile serviciului public de canalizare	2.800	1.050	460
14	furnizarea apei potabile	1.600	1.150	460
15	serviciul public de salubritate a localităților	44.000	22.150	2.230
16	precolectarea, colectarea, transportul și depozitarea deșeurilor municipale	29.400	14.650	1.780
17	înființarea depozitelor de deșeuri menajere și administrarea acestora	14.650	7.400	1.480
18	colectarea, transportul și depozitarea deșeurilor rezultate din activități de construcții și demolări*	—	—	—
19	organizarea prelucrării, neutralizării și valorificării materiale și energetice a deșeurilor*	—	—	—
20	măturatul, spălatul, stropitul și întreținerea căilor publice	10.350	5.200	760
21	depozitarea controlată a deșeurilor menajere*	—	—	—
22	curățarea și transportul zăpezii de pe căile publice și menținerea în funcțiune a acestora pe timp de polei sau îngheț	11.800	5.950	910
23	sortarea deșeurilor municipale*	—	—	—
24	dezinsecția, dezinsecția și deratizarea	14.650	7.400	1.180
25	serviciul public de alimentare cu energie termică produsă centralizat**	—	—	—
26	producerea energiei termice în sistem centralizat**	—	—	—
27	transportul, distribuția și furnizarea energiei termice produse centralizat**	—	—	—
28	serviciul de iluminat public local	44.000	17.700	2.920

A.2. Furnizorii/Prestatorii care asigură serviciul pentru mai puțin de 5.000 de locuitori vor achita pentru acordarea licenței un tarif unic de 441 lei și un tarif anual de menținere a licenței de 148 lei.

* Activități exceptate de la licențiere, în conformitate cu prevederile art. 4 alin. (3) din Legea serviciului de salubritate a localităților nr. 101/2006, republicată, cu modificările ulterioare.

** Activitățile de producere, transport, distribuție și furnizare a energiei termice sunt supuse licențierii, reglementării și controlului Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, în conformitate cu prevederile art. 13 alin. (4) din Legea serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

ABONAMENTE LA PUBLICAȚIILE OFICIALE PE SUPORT FIZIC
— Prețuri pentru anul 2019 —

Nr. crt.	Denumirea publicației	Valoare (TVA 5% inclus) — lei		
		12 luni	3 luni	1 lună
1.	Monitorul Oficial, Partea I	1.310	360	131
2.	Monitorul Oficial, Partea I, limba maghiară	1.640		150
3.	Monitorul Oficial, Partea a II-a	2.460		220
4.	Monitorul Oficial, Partea a III-a	470		50
5.	Monitorul Oficial, Partea a IV-a	1.880		170
6.	Monitorul Oficial, Partea a VI-a	1.750		160
7.	Monitorul Oficial, Partea a VII-a	600		55
8.	Colecția Legislația României	500	130	
9.	Colecția Hotărâri ale Guvernului României	800		75

NOTĂ:

Monitorul Oficial, Partea I bis, se multiplică și se achiziționează pe bază de comandă.

ABONAMENTE LA PRODUSELE ÎN FORMAT ELECTRONIC
— Prețuri pentru anul 2019 —

Produs	Abonamentul FLEXIBIL (Monitorul Oficial, Partea I + alte 3 părți ale Monitorului Oficial, la alegere)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	60	150	380	910	2.000	550	1.380	3.450	8.280	18.220
ExpertMO	100	250	630	1.510	3.320	1.000	2.500	6.250	15.000	33.000

Produs	Abonamentul COMPLET (Monitorul Oficial, Partea I + toate celelalte părți ale Monitorului Oficial)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	70	180	450	1.080	2.380	650	1.630	4.080	9.790	21.540
ExpertMO	120	300	750	1.800	3.960	1.200	3.000	7.500	18.000	39.600

Colecția Monitorul Oficial în format electronic, oricare dintre părțile acestuia	70 lei/an
--	-----------

Prețurile sunt exprimate în lei și conțin TVA.

Mai multe informații puteți găsi pe site-ul www.expert-monitor.ro, unde puteți aplica online comanda.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72
Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

